

ՀՀ ԿԱ պետական եկամուտների կոմիտե

Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 42/2

23 դեկտեմբերի 2016թ.

Քննարկվեց Վահագն Ռուշանյանի գանգատը ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Մաշտոցի ՀՏ կողմից հաշվարկված հարկային պարտավորությունների դեմ:

Վահագն Ռուշանյանի գանգատում բերված փաստարկները.

Վահագն Ռուշանյանը հայտնում է, որ Շուրջ 6 ամիս է ինչ Մաշտոցի ՀՏ-ից ստանում է իրարից տարբերվող ծանուցումներ, որոնց մասին պատշաճ կերպով ներկայացնում է իր առարկությունները: Սակայն մինչ օրս Մաշտոցի ՀՏ-ից ոչ մի դիրքորոշում չի ստացել՝ առարկությունների ընդունման կամ մերժման հետ կապված:

18.05.2016թ. իրեն հասցեագրված նախնական հաշվարկում անօրինական կերպով կիրառվել է ԱԱՀ-ի մասին ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի 6-րդ կետը, և առանց որևէ հիմնավորման իր կողմից օտարված մեքենան, որի վաճառքի գինը պայմանագրում նշված է 500.000 դրամ, իրենց կողմից գնահատվել է 5,000,000 ՀՀ դրամ, որից լրացուցիչ հարկային պարտավորություն է հաշվարկվել ԱԱՀ-ի գծով ($5,000,000 \times 80\% \times 16.67\% = 666,800$ դրամ): Գումարելով տույժ և տուգանքները ստացել են վճարվելու ենթակա 1.019.203 ՀՀ դրամ: Վահագն Ռուշանյանը 25.05.2016թ. ներկայացրել է իր առարկությունները, սակայն ոչ մի պատասխան չի ստացել: Որից հետո 02.11.2016թ. ստացել է մեկ այլ անօրինական հաշվարկ՝ հարկային պարտավորությունների հաշվարկման վերաբերյալ, որտեղ մեքենայի շուկայական գինը անհասկանալի կերպով դարձել է 5.900.000 դրամ, մինչ օրս օրենսդրական փոփոխություններ չլինելու պարագայում: Ինչպես են 02.11.2016թ. հղում տալով ինչ-որ կայքերի պարզել նախկինում վաճառված մեքենայի արժեքը (քանի որ կայքերում արտացոլվում են տվյալ ժամանակահատվածում վաճառվող մեքենայի արժեքները) իր համար մնում է անբացատրելի և անհասկանալի: Բացի այդ, նրանց հաշվարկում փոխվել է նաև ԱԱՀ-ի հաշվարկը 16.67%-ի փոխարեն կիրառել են 20% դրույքաչափ, որը նույնպես անհասկանալի է: Միևնույն հարցի շուրջ օրենսդրական փոփոխություններ չլինելու պարագայում ինչ հիմքով է 16.67%-ը փոխվել 20%-ի և ներկայացվել այս անհասկանալի հաշվարկը, որի վերջնական գումարը տույժերի և տուգանքների հետ կազմել է ընդամենը 2.245.776 ՀՀ դրամ:

Միաժամանակ, որևէ իրավական ակտով սահմանված չէ, որ հարկային մարմնի գրությամբ ֆիզիկական անձին կարելի է ծանրաբեռնել հարկային պարտավորությամբ, քանի դեռ անձի նկատմամբ չկա կայացված որևէ վարչական ակտ կամ դատական վճիռ: Բացի այդ հարկ է նշել, որ խնդրո առարկայի շուրջ իր դիրքորոշումն է հայտնել ՀՀ վարչական դատարանը թիվ ՎԴ/0455/05/15 վճռով:

Միաժամանակ, խնդրո առարկա հարցի կապակցությամբ իր դիրքորոշումն է արտահայտել նաև ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ գանգատարկման հանձնաժողովն իր մի շարք որոշումներում:

Ելնելով վերոգրյալից՝ Վահագն Ռուշանյանը խնդում է միջոցներ ձեռնարկել նման անօրինական գործողությունների դեմ և հստակեցնել, թե որ իրավական ակտերի հիման վրա են անձին ծանրաբեռնում լրացուցիչ հարկային պարտավորություններով,

առանց ֆիզիկական անձի կողմից հաշվարկ ներկայացնելու և վերջինիս մոտ ստուգում իրականացնելու:

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև՝ Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ հետևյալ եզրակացության.

Քննարկման ընթացքում նշվեց, որ ՀՀ ոստիկանության ճանապարհային ոստիկանությունից ՀՀ կառավարության 30.12.2010թ. թիվ 1775-Ն որոշմամբ ստացված տրանսպորտային միջոցի և դրա նկատմամբ գրանցված իրավունքների վերաբերյալ տեղեկությունների համաձայն՝ ֆիզիկական անձ Վահագն Աշոտի Ռուշանյանի կողմից 23.03.2015թ. և 09.11.2015թ. օտարվել են սեփականության իրավունքով իրեն պատկանող հետևյալ տրանսպորտային միջոցները: Մասնավորապես, 18.09.2014թ. Վահագն Ռուշանյանը ձեռք է բերել 2000թ. արտադրության Lexus RX 300 մակնիշի ավտոմեքենա, որը 23.03.2015թ. առուվաճառքի պայմանագրով վաճառել է, իսկ գործարքի արժեքը կազմել է 150.000 դրամ: Այնուհետև, 23.03.2015թ. նրա կողմից ձեռք է բերվել 2004թ. արտադրության Lexus RX 330 մակնիշի ավտոմեքենան, որը 09.11.2015թ. առուվաճառքի պայմանագրով վաճառվել է, իսկ գործարքի արժեքը կազմել է 500.000 դրամ:

02.11.2016թ. Մաշտոցի ՀՏ կողմից կազմվել է հարկային պարտավորությունների հաշվարկման վերաբերյալ տեղեկանք (այսուհետ նաև՝ տեղեկանք), որը փոստային ծառայության միջոցով ուղարկվել է Վահագն Ռուշանյանին: Վերջինիս կողմից այն ստացվել է 15.11.2016թ.:

Հանձնաժողովը գտնում է, որ Վահագն Ռուշանյանի կողմից 09.11.2015թ. տրանսպորտային միջոցի առուվաճառքի պայմանագրով Lexus RX 330 մակնիշի ավտոմեքենայի վաճառքը համարվում է ապրանքի մատակարարում, հետևյալ հիմնավորմամբ.

«Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին կետի «բ» ենթակետի համաձայն. «Անհատ ձեռնարկատեր չհանդիսացող ֆիզիկական անձի կողմից իրականացված գործարքները համարվում են ապրանքի մատակարարում հետևյալ դեպքերում՝

...

բ. մեկ օրացուցային տարվա ընթացքում երկու և ավելի թվով անգամ անձի սեփականությունը կամ ընդհանուր սեփականությունը հանդիսացող նույն տեսակի հետևյալ գույքի՝ բնակարանի, առանձնատան (այդ թվում՝ անավարտ (կիսակառույց)), անձնական օգտագործման ավտոմեքենայի, գյուղատնտեսական նշանակության և բնակավայրերի հողերի, ավտոտնակի՝ որևէ ձևով կատարվող հատուցման դիմաց օտարման դեպքերում ապրանքի մատակարարում է համարվում այդ ժամանակահատվածում երկրորդ և ավելի թվով նույն տեսակի գույքի օտարումը, եթե օտարումը կատարվում է տվյալ գույքի ձեռքբերմանը հաջորդող մեկ տարին չգերազանցող ժամանակահատվածում»:

Քննարկվող դեպքում Վահագն Ռուշանյանի կողմից իրականացվել է «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին կետի «բ» ենթակետով նախատեսված ապրանքի մատակարարման գործարք, այն է՝ մեկ

օրացուցային տարվա ընթացքում երկու և ավելի թվով անգամ կատարվել է նրա սեփականությունը հանդիսացող ավտոմեքենաների օտարում, որոնցից երկրորդն օտարվել է դրա ձեռքբերմանը հաջորդող մեկ տարին չգերազանցող ժամանակահատվածում:

Ինչ վերաբերվում է վերը նշված գործարքից առաջացող հարկային պարտավորությունների հաշվարկման եղանակին, ապա Հանձնաժողովը գտնում է, որ տվյալ դեպքում կիրառելի են «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի 6-րդ մասի դրույթները, որի համաձայն. «ԱԱՀ-ով հարկվող շրջանառությունը (հարկման բազան) որոշվում է հետևյալ կարգով,

...

6) ապրանքների անհատույց մատակարարման, ծառայությունների անհատույց մատուցման, ինչպես նաև այն դեպքում, երբ դրանց դիմաց տվյալ գործարքների (գործառնությունների) համար սովորականի համեմատ կիրառվում են գործարքի իրական արժեքից 20 և ավելի տոկոսով ցածր գներ (մասնակի հատուցում), հարկման օբյեկտ է համարվում այդպիսի կամ նույնանման գործարքների համար համեմատելի հանգամանքներում որպես հարկվող շրջանառություն ընդունվող՝ սույն օրենքին համապատասխան որոշվող մեծության (գործարքի արժեքի, վճարի վարձատրության, պարգևի կամ այլ դրամական հատուցման մեծության), իսկ դրա բացակայության դեպքում՝ համանման պայմաններում գործող այլ հարկ վճարողի կողմից համեմատելի հանգամանքներում նույնանման գործարքների համար սովորաբար որպես հարկման օբյեկտ ընդունվող մեծության (գործարքի իրական արժեքի) 80 տոկոսը կազմող մեծությունը»:

Տվյալ դեպքում հարկային մարմնի կողմից վերոգրյալ իրավանորմի դրույթները կիրառելիս հիմք են ընդունվել www.list.am ինտերնետային կայքում տեղադրված նույնանման ավտոմեքենաների վաճառքի վերաբերյալ գները: Մասնավորապես, հիմք է ընդունվել տեղեկանքի կազմման օրվա դրությամբ 2004թ. արտադրության Lexus RX 330 մակնիշի ավտոմեքենաների (թվով 9) վաճառքի հայտարարություններում նշված գների միջին թվաբանական արժեքը, որը կազմել է 5.900.000 դրամ:

Հանձնաժողովը գտնում է, որ www.list.am ինտերնետային կայքում տեղադրված հայտարարությունների միջոցով ավտոմեքենայի իրացման գնի որոշման եղանակը, ըստ էության, չի բխում «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի 6-րդ մասի դրույթներից, նամանավանդ, որ իրացման գործարքը տվյալ դեպքում տեղի է ունեցել է 2015թ. նոյեմբեր ամսին, սակայն հարկային պարտավորությունների հաշվարկման համար հիմք է հանդիսացել 2016թ. նոյեմբեր ամսվա դրությամբ ինտերնետային կայքում տեղադրված համապատասխան տեղեկատվությունը:

Հանձնաժողովը գտնում է նաև, որ «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի 6-րդ մասով նախատեսված դրույթների կիրառման առումով, գործարքի իրական արժեքն անհրաժեշտ է պարզել ՀՀ ներքին շուկայում ապրանքի միավորի իրացման գնի հիման վրա մաքսային արժեքի որոշման մեթոդով:

Անհրաժեշտ է նշել նաև, որ քննարկման ընթացքում Վահագն Ռուշանյանը հայտնեց, որ իրականում Lexus RX 330 մակնիշի ավտոմեքենան փոխանակվել է այլ ավտոմեքենայի հետ, ինչը տեղի է ունեցել առուվաճառքի պայմանագիր կազմելու միջոցով: Ընդ որում, փոխանակության ընթացքում Վահագն Ռուշանյանի կողմից ձեռք բերվող ավտոմեքենայի դիմաց վճարվել է հավելյալ գումար: Բացի այդ, Վահագն

Ռուշանյանը հաստատեց նաև, որ Lexus RX 330 մակնիշի ավտոմեքենայի փոխանակման պահի դրությամբ վերջինիս շուկայական արժեքը կազմել է 10.000-12.000 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ:

Ելնելով վերոգրյալից՝ Հանձնաժողովը գտնում է, որ Վահագն Ռուշանյանի կողմից Lexus RX 330 մակնիշի ավտոմեքենայի իրացման գործարքից բխող ԱԱՀ-ի գծով պարտավորությունների հաշվարկման համար անհրաժեշտ է ղեկավարվել «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի 6-րդ մասի դրույթներով, իսկ գործարքի իրական արժեքն անհրաժեշտ է պարզել ՀՀ ներքին շուկայում ապրանքի միավորի իրացման գնի հիման վրա, որը հիմք է հանդիսանում նաև ՄՄ մաքսային սահմանով տեղափոխվող ապրանքների մաքսային արժեքը որոշելու մասին համաձայնագրի հոդված 10-ով սահմանված պահուստային մեթոդով (մեթոդ 6) մաքսային արժեքի որոշման համար:

Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածի, «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի պահանջներով Հանձնաժողովը

ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Է՝

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Մաշտոցի հարկային տեսչությանը.

Կատարել Վահագն Ռուշանյանի կողմից Lexus RX 330 մակնիշի ավտոմեքենայի իրացման գործարքից բխող ԱԱՀ-ի գծով հաշվարկված պարտավորությունների վերահաշվարկ՝ գործարքի իրական արժեքը պարզելով ՀՀ ներքին շուկայում ապրանքի միավորի իրացման գնի հիման վրա:

Սույն որոշմանը չհամաձայնվելու դեպքում այն ուժի մեջ մտնելու օրվանից երկու ամսվա ընթացքում կարող է բողոքարկվել տեսչական մարմինների միասնական բողոքարկման հանձնաժողով կամ ՀՀ վարչական դատարան:

Հանձնաժողովի նախագահ՝

Վ.ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ